

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

॥ ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ದೂತವಧಾನೌಚಿತ್ಯಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯ ವಿಭೀಷಣೇನ ತಸ್ಯ ಕೃತೇ
ದಂಡಾಂತರವಿಧಾನಾಯ ರಾವಣಂ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಂ ರಾವಣೇನ
ತದನುರೋಧಸ್ಯ ಸ್ವೀಕರಣಂ ಚ

ಸ ತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾನರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಆಜ್ಞಾಪಯದ್ ವಧಂ ತಸ್ಯ ರಾವಣಃ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತಃ || 5.52.1 ||

ವಧೇ ತಸ್ಯ ಸಮಾಜ್ಞಪ್ತೇ ರಾವಣೇನ ದುರಾತ್ಮನಾ |
ನಿವೇದಿತವತೋ ದೌತ್ಯಂ ನಾನುಮೇನೇ ವಿಭೀಷಣಃ || 5.52.2 ||

ತಂ ರಕ್ಷೋಽಧಿಪತಿಂ ಕ್ರುದ್ಧಂ ತಚ್ಚ ಕಾರ್ಯಮುಪಸ್ಥಿತಂ |
ವಿದಿತ್ವಾ ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಕಾರ್ಯಂ ಕಾರ್ಯವಿಧೌ ಸ್ಥಿತಃ || 5.52.3 ||

ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಸ್ತುತಃ ಸಾಮ್ನಾ ಪೂಜ್ಯಂ ಶತ್ರುಜಿದಗ್ರಜಂ |
ಉವಾಚ ಹಿತಮತ್ಯರ್ಥಂ ವಾಕ್ಯಂ ವಾಕ್ಯವಿಶಾರದಃ || 5.52.4 ||

ಕ್ಷಮಸ್ವ ರೋಷಂ ತ್ಯಜ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ
ಪ್ರಸೀದ ಮೇ ವಾಕ್ಯಮಿದಂ ಶೃಣುಷ್ವ |
ವಧಂ ನ ಕುರ್ವಂತಿ ಪರಾವರಜ್ಞಾ
ದೂತಸ್ಯ ಸಂತೋ ವಸುಧಾಧಿಪೇಂದ್ರಾಃ || 5.52.5 ||

ರಾಜನ್ ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧಂ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇಶ್ಚ ಗರ್ಹಿತಂ |
ತವ ಚಾಸದೃಶಂ ವೀರ ಕಪೇರಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಪಣಂ || 5.52.6 ||

ಧರ್ಮಜ್ಞಶ್ಚ ಕೃತಜ್ಞಶ್ಚ ರಾಜಧರ್ಮವಿಶಾರದಃ |
ಪರಾವರಜ್ಞೋ ಭೂತಾನಾಂ ತ್ವಮೇವ ಪರಮಾರ್ಥವಿತ್ || 5.52.7 ||

ಗೃಹ್ಯಂತೇ ಯದಿ ರೋಷೇಣ ತ್ವಾದೃಶೋಽಪಿ ವಿಚಕ್ಷಣಾಃ |
ತತಃ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಪಶ್ಚಿತ್ತ್ವಂ ಶ್ರಮ ಏವ ಹಿ ಕೇವಲಂ || 5.52.8 ||

ತಸ್ಮಾತ್ ಪ್ರಸೀದ ಶತ್ರುಘ್ನ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ ದುರಾಸದ |
ಯುಕ್ತಾಯುಕ್ತಂ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ದೂತದಂಡೋ ವಿಧೀಯತಾಂ || 5.52.9 ||

ವಿಭೀಷಣವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾವಣೋ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |
ಕೋಪೇನ ಮಹತಾಽವಿಷ್ಟೋ ವಾಕ್ಯಮುತ್ತರಮಬ್ರವೀತ್ || 5.52.10 ||

ನ ಪಾಪಾನಾಂ ವಧೇ ಪಾಪಂ ವಿದ್ಯತೇ ಶತ್ರುಸೂದನ |
ತಸ್ಮಾದಿಮಂ ವಧಿಷ್ಯಾಮಿ ವಾನರಂ ಪಾಪಕಾರಿಣಂ || 5.52.11 ||

ಅಧರ್ಮಮೂಲಂ ಬಹುದೋಷಯುಕ್ತ -
ಮನಾರ್ಯಜುಷ್ಠಂ ವಚನಂ ನಿಶಮ್ಯ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ಪರಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಂ
ವಿಭೀಷಣೋ ಬುದ್ಧಿಮತಾಂ ವರಿಷ್ಠಃ || 5.52.12 ||

ಪ್ರಸೀದ ಲಂಕೇಶ್ವರ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರ
ಧರ್ಮಾರ್ಥತತ್ತ್ವಂ ವಚನಂ ಶೃಣುಷ್ವ |
ದೂತಾ ನ ವಧ್ಯಾಃ ಸಮಯೇಷು ರಾಜನ್
ಸರ್ವೇಷು ಸರ್ವತ್ರ ವದಂತಿ ಸಂತಃ || 5.52.13 ||

ಅಸಂಶಯಂ ಶತ್ರುರಯಂ ಪ್ರವೃದ್ಧಃ
ಕೃತಂ ಹ್ಯನೇನಾಪ್ರಿಯಮಪ್ರಮೇಯಂ |
ನ ದೂತವಧ್ಯಾಂ ಪ್ರವದಂತಿ ಸಂತೋ
ದೂತಸ್ಯ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಬಹವೋ ಹಿ ದಂಡಾಃ || 5.52.14 ||

ವೈರೂಪ್ಯಮಂಗೇಷು ಕಶಾಭಿಘಾತೋ
ಮೌಂಡ್ಯಂ ತಥಾ ಲಕ್ಷಣಸನ್ನಿಪಾತಃ |

ಏತಾನ್ ಹಿ ದೂತೇ ಪ್ರವದಂತಿ ದಂಡಾನ್
ವಧಸ್ತು ದೂತಸ್ಯ ನ ನಃ ಶ್ರುತೋಽಸ್ಮಿ || 5.52.15 ||

ಕಥಂ ಚ ಧರ್ಮಾರ್ಥವಿನೀತಬುದ್ಧಿಃ
ಪರಾವರಪ್ರತ್ಯಯನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥಃ |
ಭವದ್ವಿಧಃ ಕೋಪವಶೇ ಹಿ ತಿಷ್ಠೇತ್
ಕೋಪಂ ನ ಗಚ್ಛಂತಿ ಹಿ ಸತ್ತ್ವವಂತಃ || 5.52.16 ||

ನ ಧರ್ಮವಾದೇ ನ ಚ ಲೋಕವೃತ್ತೇ
ನ ಶಾಸ್ತ್ರಬುದ್ಧಿಗ್ರಹಣೇಷು ವಾಪಿ |
ವಿದ್ಯೇತ ಕಶ್ಚಿತ್ತವ ವೀರ ತುಲ್ಯ -
ಸ್ವಂ ಹ್ಯುತ್ತಮಃ ಸರ್ವಸುರಾಸುರಾಣಾಂ || 5.52.17 ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮನಸ್ವಿನಾಂ ಚ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಜಯೇನ |
ತ್ವಯಾಪ್ರಮೇಯೇಣ ಸುರೇಂದ್ರಸಂಘಾ
ಜಿತಾಶ್ಚ ಯುದ್ಧೇಷ್ಟಸಕೃನ್ನರೇಂದ್ರಾಃ || 5.52.18 ||

ಇತ್ಥಂವಿಧಸ್ಯಾಮರದೈತ್ಯಶತ್ರೋಃ
ಶೂರಸ್ಯ ವೀರಸ್ಯ ತವಾಜಿತಸ್ಯ |
ಕುರ್ವಂತಿ ವೀರಾ ಮನಸಾಪ್ಯಲೀಕಂ
ಪ್ರಾಣೈರ್ವಿಮುಕ್ತಾ ನ ತು ಭೋಃ ಪುರಾ ತೇ || 5.52.19 ||

ನ ಚಾಪ್ಯಸ್ಯ ಕಪೇರ್ಘಾತೇ ಕಂಚಿತ್ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಹಂ ಗುಣಂ |
ತೇಷ್ಟಯಂ ಪಾತ್ಯತಾಂ ದಂಡೋ ಯೈರಯಂ ಪ್ರೇಷಿತಃ ಕಪಿಃ || 5.52.20 ||

ಸಾಧುರ್ವಾ ಯದಿ ವಾಸಾಧುಃ ಪರೈರೇಷ ಸಮರ್ಪಿತಃ |
ಬ್ರುವನ್ ಪರಾರ್ಥಂ ಪರವಾನ್ ನ ದೂತೋ ವಧಮರ್ಹತಿ || 5.52.21 ||

ಅಪಿ ಚಾಸ್ಮಿನ್ ಹತೇ ನಾನ್ಯಂ ರಾಜನ್ ಪಶ್ಯಾಮಿ ಖೇಚರಂ |
ಇಹ ಯಃ ಪುನರಾಗಚ್ಛೇತ್ ಪರಂ ಪಾರಂ ಮಹೋದಧೇಃ || 5.52.22 ||

ತಸ್ಮಾನ್ನಾಸ್ಯ ವಧೇ ಯತ್ನಃ ಕಾರ್ಯಃ ಪರಪುರಂಜಯ |
ಭವಾನ್ ಸೇಂದ್ರೇಷು ದೇವೇಷು ಯತ್ನಮಾಸ್ಥಾತುಮರ್ಹತಿ || 5.52.23 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ವಿನಷ್ಟೇ ನಹಿ ಭೂತಮನ್ಯಂ
ಪಶ್ಯಾಮಿ ಯಸ್ತೌ ನರರಾಜಪುತ್ರೌ |
ಯುದ್ಧಾಯ ಯುದ್ಧಪ್ರಿಯ ದುರ್ವಿನೀತಾ -
ವುದ್ಧೋಜಯೇದ್ ವೈ ಭವತಾ ವಿರುದ್ಧೌ || 5.52.24 ||

ಪರಾಕ್ರಮೋತ್ಸಾಹಮನಸ್ವಿನಾಂ ಚ
ಸುರಾಸುರಾಣಾಮಪಿ ದುರ್ಜಯೇನ |
ತ್ವಯಾ ಮನೋನಂದನ ನೈರ್ಮಿತಾನಾಂ
ಯುದ್ಧಾಯ ನಿರ್ನಾಶಯಿತುಂ ನ ಯುಕ್ತಂ || 5.52.25 ||

ಹಿತಾಶ್ಚ ಶೂರಾಶ್ಚ ಸಮಾಹಿತಾಶ್ಚ
ಕುಲೇಷು ಜಾತಾಶ್ಚ ಮಹಾಗುಣೇಷು |
ಮನಸ್ವಿನಃ ಶಸ್ತ್ರಭೃತಾಂ ವರಿಷ್ಠಾಃ
ಕೋಪಪ್ರಶಸ್ತಾಃ ಸುಭೃತಾಶ್ಚ ಯೋಧಾಃ || 5.52.26 ||

ತದೇಕದೇಶೇನ ಬಲಸ್ಯ ತಾವತ್
ಕೇಚಿತ್ ತವಾದೇಶಕೃತೋಽದ್ಯ ಯಾಂತು |
ತೌ ರಾಜಪುತ್ರಾವುಪಗೃಹ್ಯ ಮೂಢೌ
ಪರೇಷು ತೇ ಭಾವಯಿತುಂ ಪ್ರಭಾವಂ || 5.52.27 ||

ನಿಶಾಚರಾಣಾಮಧಿಪೋಽನುಜಸ್ಯ
ವಿಭೀಷಣಸ್ಯೋತ್ತಮವಾಕ್ಯಮಿಷ್ಟಂ |

ಜಗ್ರಾಹ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸುರಲೋಕಶತ್ರು -

ರ್ಮಹಾಬಲೋ ರಾಕ್ಷಸರಾಜಮುಖ್ಯಃ || 5.52.28 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ

ದ್ವಿಪಂಚಾಶಃ ಸರ್ಗಃ ||